

Příloha č. 1

SWOT-3 analýza předškolního a školního vzdělávání v území ORP Bruntál

V tabulkách jsou shrnuty přednosti i nedostatky šetřeného území, včetně možností vhodných k dalšímu obohacení, či naopak ohrožení stavu SO ORP.

Ve sl. „silné stránky“ jsou uvedeny výhody, které již dlouhodobě fungují a přispívají k rozvoji a zachování školství v rámci území SO ORP.

Ve sl. „slabé stránky“ jsou uvedena fakta, která v území existují, je potřeba se jim věnovat, neboť svým rozvojem mohou ještě více obohatit a vylepšit existenci zřizovaných škol a školských zařízení a tím i zpříjemnit život obyvatel SO ORP.

Ve sl. „příležitost“ jsou uvedeny cíle, které podporují rozvoj oblasti školství v dané lokalitě a jejichž dosažení může mít zásadní vliv na další kladný vývoj celého území.

Ve sl. „hrozby“ jsou uvedeny skutečnosti, které v případě jejich existence a rozvoje mohou mít pro obce na území SO ORP fatální následky.

Níže uvedená analýza zachycuje hlavní problémy školství v ORP Bruntál tak, jak jsou dlouhodobě vnímány těmi, kteří mají se vzděláním co dělat. Představitelů obcí i dalších zřizovatelů, ředitelů škol a školských zařízení, pedagogů, rodičů a sociálních partnerů.

Obecná zjištění ke stavu školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Vhodné rozmístění škol a školských zařízení (MŠ, ZŠ, ZŠ se SVP, ZUŠ, SŠ, SVČ)</p> <p>Dostatečné kapacity škol a školských zařízení</p> <p>Existence dvou typů základních škol (úplné, neúplné) a předškolního vzdělávání</p> <p>Existence školských služeb (ŠD, ŠJ, SVČ)</p> <p>Optimální počet dětí/žáků ve třídách</p> <p>Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka</p> <p>Integrace dětí/žáků zdravotně postižených</p> <p>Speciální třídy pro děti se zdravotním postižením v MŠ i ZŠ</p> <p>Zájem zřizovatelů o udržitelnost zřizovaných škol a školských zařízení</p> <p>Dobrá spolupráce s KÚ MSK a SO ORP Bruntál</p>	<p>Vysoký počet dětí s odkladem povinné školní docházky</p> <p>Zvyšující se počty dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí</p> <p>Nízká spolupráce škol</p> <p>Nevytváření podmínek pro plnění povinné školní docházky v některých obcích</p> <p>Absence školních autobusů</p> <p>Minimální počet zařízení pro děti mladší 3let</p> <p>Minimální počet asistentů pedagoga k dětem/žákům se zdravotním postižením</p> <p>Absence asistentů pedagoga k dětem/žákům se sociálním znevýhodněním</p> <p>Vzdělávání v rámci doplnění vzdělání a celoživotního učení dospělých</p> <p>Nízká provázanost mezi jednotlivými typy škol a sociálními partnery</p> <p>Žádná nebo zastaralá hřiště a sportoviště</p> <p>Vysoké provozní náklady</p> <p>Nedostatek investičních prostředků</p> <p>Nízké platy zaměstnanců</p> <p>Malá spolupráce mezi obcemi</p> <p>Nízká míra využívání role zřizovatele školy v jejím směřování</p>

Příležitosti:	Hrozby:
<p>Možnost přijetí všech dětí a žáků k předškolnímu vzdělávání a plnění povinné školní docházky</p> <p>Individuální přístup k dětem a žákům</p> <p>Podpora dětí a žáků znevýhodněných i nadaných</p> <p>Zkvalitnění výuky průřezových témat v rámci ŠVP (zaměřenost na obec a SO ORP)</p> <p>Podpora celoživotního učení a vzdělávání – komunitní školy</p> <p>Podpora odborného vzdělávání pedagogických pracovníků a DVPP</p> <p>Spolupráce škol/školských zařízení v rámci prázdninových provozů</p> <p>Podpora rodin s dětmi mladšími 3 let (jesle, MŠ, MC, hlídací centra)</p> <p>Podpora volnočasových aktivit</p> <p>Podpora projektové činnosti</p> <p>Zapojení rodičů a zákonných zástupců dětí/žáků do života školy</p> <p>Zapojení škol a školských zařízení do života obce</p> <p>Zvýšení spolupráce mezi jednotlivými školami a typy škol</p> <p>Posílení role zřizovatele ve vztahu ke škole</p> <p>Zvýšení spolupráce mezi obcemi</p> <p>Zvýšení spolupráce mezi dalšími partnery</p> <p>Orientace na potřeby trhu</p> <p>Aktivita pro veřejnost</p>	<p>Demografický vývoj obyvatel</p> <p>Zhoršující se sociální situace rodin</p> <p>Neadekvátní optimalizační kroky zřizovatelů</p> <p>Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka pokud nedojde ke změně financování na žáka</p> <p>Špatné řízení školy</p> <p>Nízká kvalita výuky</p> <p>Nerovné podmínky ke vzdělávání dětí a žáků</p> <p>Výskyt sociálně - patologických jevů</p> <p>Nízká aprobovanost pedagogických pracovníků</p> <p>Špatná dopravní obslužnost</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice</p> <p>Nedostatek financí na platy zaměstnanců = normativní financování</p> <p>Nepodpora a problémové financování malotřídních škol ze strany státu</p> <p>Nezájem o spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů, ředitelů škol a školských zařízení a jejich soc. partnerů</p> <p>Nevhodné legislativní změny, případně nedostatečná legislativní opora</p>

Zdroj: předešlá analýza a výsledky šetření, vlastní znalost školské problematiky SO ORP

Další SWOT-3 analýzy vycházejí z výzkumu potřeb základních a mateřských škol v rámci projektu MAP OP VVV 2014 – 2020. Cílem dotazníkového šetření bylo nastavit a zavést vstupní systém ukazatelů v rámci jednotlivých oblastí podpory z evropských prostředků. SWOT-3 analýza agregovaných dat pro ORP Bruntál je základním, ale ne jediným, východiskem pro zpracování Strategického rámce MAP. Dotazník vyplňovali převážně ředitelé škol sami, v lepším případě ve spolupráci s širším vedením školy. Chybí v něm tedy pohled dalších účastníků vzdělávání. Proto je analýza doplněna i o připomínky z pracovních skupin, řídicího výboru i z řad dalších aktérů vzdělávání. Je zpracována pro všechna tři povinná opatření a dále i pro vybraná doporučená, volitelná a průřezová opatření, jejich potřebnost vyplynula z dosavadních analýz a dotazníkových šetření.

SWOT č. 1 - Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

Silné stránky:	Slabé stránky:
Dostatečné kapacity mateřských škol Optimální počet dětí/ žáků ve třídách Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka Integrace dětí zdravotně postižených Dobře vybavené herny Zájem zřizovatelů o udržitelnost zřizovaných škol a školských zařízení	Potřeba stavebních úprav budov, školních zahrad a hřišť Chybějí vyhovující školní tělocvičny Neřešená bezbariérovost Minimální počet zařízení pro děti mladší tří let Chybí prostory na rozvoj jednotlivých pregramotností a polytechnických dovedností Nedostatek financí na nové didaktické pomůcky Nedostatek financí na ICT techniku a software Didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se SVP Nedostatek mzdových prostředků na práci s heterogenními skupinami dětí Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání znevýhodněných dětí Neexistence platformy pro ředitele ke vzájemné kooperaci Neexistence platform pro spolupráci učitelů
Příležitosti:	Hrozby:
Budování podnětného vnitřního a venkovního prostředí Podpora MŠ projekty zjednodušeného financování ze strany MŠMT Podpora chův k dvouletým dětem Zvýšení motivace dětí k osvojování pregramotností doplňkovými aktivitami Spolupráce pedagogů, sdílení dobré praxe Podpora vzdělávání pedagogů zaměřené na pregramotnosti, polytechnickou výchovu a individuální práci s dětmi Podpora rozvoje digitálních kompetencí pedagogů Kooperace s dalšími aktéry ve vzdělávání Spolupráce učitelů, rodičů a dětí	Nedostatek finančních prostředků na infrastrukturu MŠ Technická nemožnost řešení bezbariérovosti Pro MŠ se zatím nepočítá s asistenty pedagoga Problém financování chův od roku 2020 Nemožnost získání projektové podpory pro stavební úpravy bez vazby na navýšování kapacity Nepodpora digitálních kompetencí a konektivity škol Neochota pedagogů ke spolupráci Neochota pedagogů k dalšímu vzdělávání Nedostatečný zájem rodičů o spolupráci se školou Nezájem ze strany dalších aktérů ve vzdělávání o kooperaci

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 2 - Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Silné stránky:	Slabé stránky:
Dostatečné kapacity škol Existence školských služeb (ŠD, ŠJ, SVČ) Optimální počet žáků ve třídách Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka Podpora vedení škol	Nedostatek stabilní finanční podpory k personálnímu zajištění pedagogického dozoru čtenářských koutků, volně otevřených učeben a k možnému půlení hodin Nedostatek financí k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností a k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy) Nepravidelnost mimovýukových aktivit Nízký počet vyučovacích hodin k rozvoji matematické gramotnosti
Příležitosti:	Hrozby:
Stanovení konkrétních cílů pro rozvoj gramotností v ŠVP Podpora gramotností projekty zjednodušeného financování ze strany MŠMT Učitelé rozvíjejí své znalosti, využívají je v práci Ve škole je podporována individuální práce se žáky s mimořádným zájmem v příslušné gramotnosti Podpora rozvoje matematického myšlení v kroužcích a výchova ke čtenářství	Neřešení systému financování školství ze strany státních orgánů Nezájem ze strany žáků a rodičů Nevyužití projektů zjednodušeného financování školami Nezájem o spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů, ředitelů škol a školských zařízení a jejich soc. partnerů Nevhodné legislativní změny, případně nedostatečná legislativní opora

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 3 - Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Silné stránky:	Slabé stránky:
Vhodné rozmístění škol a školských zařízení (MŠ, ZŠ, ZŠ se SVP, ZUŠ, SŠ, SVČ) Dostatečné kapacity škol a školských zařízení Existence dvou typů základních škol (úplné, neúplné) a jejich spolupráce Existence školských služeb (ŠD, ŠJ, SVČ) Optimální počet žáků ve třídách Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka Integrace žáků zdravotně postižených Zájem zřizovatelů o udržitelnost zřizovaných škol a školských zařízení Dobrá spolupráce s KÚ MSK a SO ORP Bruntál	Vysoký počet dětí s odkladem povinné školní docházky Zvyšující se počty dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí Nízká spolupráce škol Minimální počet asistentů pedagoga k žákům se zdravotním postižením Absence asistentů pedagoga k žákům se sociálním znevýhodněním Vzdělávání v rámci doplnění vzdělání a celoživotního učení dospělých Neaprobovanost nebo nedostatečná kvalifikace pedagogických pracovníků Nízká provázanost mezi jednotlivými typy škol a sociálními partnery

Příležitosti:	Hrozby:
<p>Možnost přijetí všech žáků plnění povinné školní docházky</p> <p>Individuální přístup k dětem a žákům</p> <p>Podpora přípravných ročníků ZŠ</p> <p>Podpora dětí a žáků znevýhodněných i nadaných</p> <p>Zkvalitnění výuky průřezových témat v rámci ŠVP</p> <p>Podpora odborného vzdělávání pedagogických pracovníků a DVPP, metodická setkání</p> <p>Spolupráce škol/školských zařízení v rámci podpory volnočasových aktivit žáků</p> <p>Podpora projektové činnosti</p> <p>Zapojení rodičů a zákonných zástupců dětí/žáků do života školy</p>	<p>Demografický vývoj obyvatel</p> <p>Zhoršující se sociální situace rodin</p> <p>Neadekvátní optimalizační kroky zřizovatelů</p> <p>Špatné řízení školy</p> <p>Nízká kvalita výuky</p> <p>Nerovné podmínky ke vzdělávání dětí a žáků</p> <p>Výskyt sociálně - patologických jevů</p> <p>Špatná dopravní obslužnost</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice</p> <p>Nedostatek financí na platy zaměstnanců = normativní financování</p> <p>Nepodpora a problémové financování malotřídních škol ze strany státu</p> <p>Nezájem o spolupráci jednotlivých obcí, zřizovatelů, ředitelů škol a školských zařízení a jejich soc. partnerů</p>

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 4 - Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků, kariérové poradenství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Dostatečné kapacity škol a školských zařízení</p> <p>Optimální počet žáků ve třídách</p> <p>Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka</p> <p>Existence žákovských parlamentů v některých školách</p> <p>Existence funkce výchovného poradce</p>	<p>Nedostatečně zpracované klíčové kompetence v ŠVP</p> <p>Malá iniciativa dětí, malý zájem o práci ve školních parlamentech</p> <p>Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity</p> <p>V práci výchovných poradců ve školách převažuje řešení výchovných problémů nad kariérovým poradenstvím</p>
Příležitosti:	Hrozby:
<p>Podpora odborného vzdělávání pedagogických pracovníků k rozvoji podnikavosti dětí</p> <p>Podpora odborného vzdělávání výchovných poradců ke kariérovému poradenství</p> <p>Setkávání učitelů orientovaná na sdílení dobré praxe a výměnu zkušeností</p> <p>Podpora projektové činnosti</p> <p>Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení</p> <p>Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele</p> <p>Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení</p>	<p>Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku</p> <p>Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity</p> <p>Ve škole není nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků</p> <p>Škola nepodporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity</p> <p>Nepodpora kariérového poradenství a spolupráce s místními firmami</p>

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 5 - Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

Silné stránky:	Slabé stránky:
Dostatečné kapacity škol a školských zařízení Optimální počet žáků ve třídách Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka	Nedostatečné/nevhodné prostory Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. Nedostatek finančních prostředků pro stavební úpravy a vybavení Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků
Příležitosti:	Hrozby:
Setkávání učitelů orientovaná na sdílení dobré praxe a výměnu zkušeností Návštěvy ve školách, kde už tento problém vyřešili Škola spolupracuje s místními firmami a podnikateli	Škola nedisponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání Škola aktivně nepodporuje polytechnickou výchovu Na škole se nerealizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 6 - Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

Silné stránky:	Slabé stránky:
Dostatečné kapacity škol a školských zařízení Optimální počet žáků ve třídách	Nevhodné / zastaralé ICT vybavení Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky) Nemožnost implementace vlastních technických prostředků žáků na stávající podmínky školy Málo času ze strany pedagogů pro vzdělávání se v této překotně se rozvíjející oblasti Pedagogové nevyužívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce Neodpovídající vnitřní i vnější konektivita škol Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka neumožňuje dělit žáky na skupiny
Příležitosti:	Hrozby:
Pedagogové využívají možností BYOD pro konkrétní projekty žáků Pedagogové se naučí orientovat v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu Setkávání učitelů orientovaná na sdílení dobré praxe a výměnu zkušeností	Neefektivní vzdělávání učitelů v oblasti digitálních kompetencí Neochota některých pedagogů ke vzdělávání v této oblasti Pedagogové nemají povědomí o internetové bezpečnosti a nerozvíjejí u žáků kritický pohled na internetový obsah

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 7 - Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Silné stránky:	Slabé stránky:
Dostatečné kapacity škol a školských zařízení Optimální počet žáků ve třídách	Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj jazykové gramotnosti, hlavně půlení vyučovacích hodin Nízký počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka neumožňuje dělit žáky na skupiny Nedostatek kvalitních učebnic, učebních pomůcek a interaktivní didaktické techniky Nedostatek odborně zdatných pedagogů Nemožnost širšího využívání rodilých mluvčích Nedostatek finanční podpory ke vzdělávání učitelů jazyků v jazykových kurzech v cizojazyčných zemích
Příležitosti:	Hrozby:
Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí Jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály Škola disponuje dostatečným technickým a materiálovým zabezpečením Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky nejjazykových předmětů (metoda CLIL) Využití blended learningu pro vzdělávání učitelů jazyků Setkávání učitelů orientovaná na sdílení dobré praxe a výměnu zkušeností	Nedostatek finančních prostředků a příležitostí ke vzdělávání učitelů jazyků Neochota vedení škol k podpoře jazykového vzdělávání učitelů Neochota učitelů k dalšímu vzdělávání V malotřídních školách nepodpora ze strany zřizovatele Nezájem ze strany rodičů

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 8 – Investice do rozvoje infrastruktury mateřských škol

Silné stránky:	Slabé stránky:
Vhodné rozmístění škol a školských zařízení Dostatečné kapacity škol a školských zařízení	Rekonstrukce a modernizace pláště budov jen u 40% škol Spíše ojedinělé rekonstrukce vnějšího prostředí škol (hřiště, zahrady) Ojedinělé rekonstrukce herny Minimální investice na podporu polytechnické výchovy Neřešená bezbariérovost Nulové investice do školních jídelen Nulové investice do rekonstrukce tělocvičen Nulové investice do školních knihoven

Příležitosti:	Hrozby:
<p>Rekonstrukce a modernizace pláště budov, řešení bezbariérovosti</p> <p>Stavební úpravy a vybavení podnětného venkovního prostředí (zahrady, hřiště apod.)</p> <p>Stavební úpravy a rekonstrukce prostor pro polytechnickou výchovu (např. keramická dílna ad.) a jejich vybavení</p> <p>Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny</p> <p>Vybavení pedagogických pracovníků ICT technikou, software pro ICT techniku</p> <p>Pořízení nových didaktických pomůcek</p> <p>Modernizace vybavení školních knihoven</p>	<p>Neřešení nebo technická nemožnost řešení bezbariérovosti škol</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na řešení současných slabých stránek</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na využití příležitostí</p> <p>Malý zájem ze strany zřizovatelů</p>

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin

SWOT č. 9 – Investice do rozvoje infrastruktury základních škol

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>Vhodné rozmístění škol a školských zařízení</p> <p>Dostatečné kapacity škol a školských zařízení</p> <p>Vysoký podíl škol, které investovaly do vnitřních rekonstrukcí, včetně kmenových tříd a do modernizace pláště budov</p> <p>Modernizované vnitřní vybavení škol (učebny ICT, interaktivní tabule)</p>	<p>Ojedinele řešená bezbariérovost</p> <p>Neřešené učebny uměleckých předmětů</p> <p>Ojedinele řešené učební přírodovědných předmětů</p> <p>Neřešené učebny polytechnické výchovy (dílny, cvičná kuchyň)</p> <p>Vybavení školních hřišť a tělocvičen</p>
Příležitosti:	Hrozby:
<p>Rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov, řešení bezbariérovosti</p> <p>Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí (hřiště, školní zahrada, venkovní učebna apod.)</p> <p>Stavební úpravy a rekonstrukce tělocvičny</p> <p>Stavební úpravy a rekonstrukce dílny /cvičné kuchyňky</p> <p>Vybavení polytechnických učeben</p> <p>Stavební úpravy, rekonstrukce a vybavení kmenových tříd</p> <p>Stavební úpravy, rekonstrukce a vybavení školní jídelny, družiny, případně klubu</p>	<p>Neřešení nebo technická nemožnost řešení bezbariérovosti škol</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na řešení současných slabých stránek</p> <p>Nedostatek finančních prostředků na využití příležitostí</p> <p>Malý zájem ze strany zřizovatelů</p>

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT, zjištění pracovních skupin